

La ventana de la UJI

L'argumentació i el discurs

INMACULADA
Rodríguez*

El polític i filòsof **Enrique Tierno Galván** (1918-1986), gran teòric modern de la dialèctica i el debat, va definir les «èpoques dialògants» com aquells períodes històrics en els que hi ha una estructura social de canvi que comporta una major exigència de diàleg intel·lectual per una creixent necessitat d'aproximar postures. Ens trobem en una d'aixes èpoques en les que el diàleg intel·lectual és una exigència per tal de combatre l'enfrontament improductiu que no arriba a aproximar postures o, encara més greu, a distingir la veritat. Un diàleg on el domini del llenguatge oral, de l'argumentació, de la dialèctica, de la lògica és fonamental per a dominar l'enfrontament en el debat.

La Universitat Jaume I, mitjançant activitats com ara la Lliga de debat, promou de manera transversal una formació que fomenta la pràctica dialògica. No debades, l'argumentació i el discurs són competències fonamentals per a assolir l'excel·lència en la majoria d'àmbits professionals. L'objectiu principal de la Lliga de debat és capacitar a l'estudiantat en este sentit, tant pel que fa a la construcció formal del discurs com pel que respecta als procediments d'interacció i els processos de comunicació interpersonal. Promoguda per la Xarxa Vives d'Universitats

des de fa més de deu anys, la Universitat Jaume I sempre ha comptat amb un equip en aquesta competició; equip que ha gaudit de l'acompanyament del professorat de la universitat per a la seua formació i preparació, especialment de la professora **Estela Bernat**, del Departament de Ciències de la Comunicació, que ha liderat la iniciativa des dels seus inicis. Un gran encert en la trajectòria d'organització de la Lliga de debat ha estat el de traslladar la competició als estudis d'ESO i de Batxillerat, fa ja 5 anys, a instàncies també de la Xarxa Vives. L'UJI convoca anualment des d'aleshores la Lliga de debat de secundària i batxillerat, amb la inestimable cooperació de la Federació Escola Valenciana, una activitat que obre l'oportunitat al futur estudiantat universitari de formar-se i competir amb equips de diferents centres de les comarques de Castelló.

Enguany, la Universitat Jaume I ha reorganitzat aquesta activitat amb la finalitat de promoure una major participació. Per a això, a banda de les millores organitzatives, s'ha incrementat la formació, tant per a l'estudiantat universitari com per al de secundària i batxillerat. D'aquesta manera, la participació en les competicions dialèctiques de la Lliga de debat cobra major valor afegit i esdevé una oportunitat per a l'estudiantat d'excel·lir en l'ús de la

paraula, en l'argumentació, en el debat i en el treball en equip. Aquestes competències, en una societat com l'actual, poden ser un element de diferenciació en la trajectòria personal i, sobretot, en les oportunitats laborals d'una persona. Així mateix, la tasca de formar a la ciutadania més jove en l'argumentació i el debat, com a mètode per a fer valdre les idees davant la comunitat per tal d'arribar a discernir la veritat front a la creixent amenaça de la postveritat, esdevé una contribució necessària a la qualitat del nostre sistema democràtic. En aquest sentit, la Universitat Jaume I veu també un exercici de responsabilitat en la promoció de la Lliga de debat, en la que es debatrà en torn a la necessitat o no de fronteres o la legalització de la gestació subrogada. Cal adonar-se també de la importància que té avui dia promoure el domini oral del valencià per tal de contribuir així a la preservació d'un patrimoni que sols es pot conservar viu, mitjançant el seu ús correcte, divers i dinàmic.

L'ús del llenguatge esdevé alhora una oportunitat de creixement personal i d'alliberament. Un bon nivell de competència dialèctica pot ser un tret diferencial de la personalitat que en el sistema educatiu hem de posar a l'abast de l'estudiantat. El domini de l'argumentació -el treball de raonar les idees, judicis o propostes- i del

discurs oral té un gran potencial a l'hora de fer-nos entendre i contribuir també a l'enteniment entre les persones. Per això, podem dir que és una de les millors competències de progrés personal i col·lectiu, i una de les claus del lideratge de grups. La paraula és encara avui la tecnologia més poderosa de quantes ha inventat l'ésser humà, la que més a mà tenim i, tal volta, la més econòmica. Si, a més a més, aprenem a compartir-la i a fer-la valdre en les disputes i la resolució de conflictes, amb responsabilitat, la paraula pot tindre una incidència capital en la nostra qualitat de vida i la de les persones del nostre entorn.

John L. Austin (1911-1960) en la seua obra pòstuma *How to Do Things with Words* (1962), es a dir, com fer coses amb paraules, ens va fer comprendre que l'ús de la paraula es sempre un acte performatiu: «dir quelcom és fer quelcom». Aquesta és precisament la filosofia que il·lustra la Lliga de debat de la Universitat Jaume I, la de saber fer de la paraula un escenari de trobada de les persones, en el qual obrir-se als altres en tots els sentits: en oferir allò que pensem i sentim i acollir alhora allò que pensem i senten els altres, en comprometre's amb els acords i en acceptar les diferències.

La pròxima Lliga de debat de secundària i batxillerat, que tindrà lloc a la Universitat Jaume I, del 5 a 7 de febrer, i la posterior Lliga de Debat universitària serà dos oportunitats per a fomentar l'esperit del debat argumentatiu i les competències dialògiques en el nostre futur i actual estudiantat. =
*Vicerectora d'Estudiantat i Compromís Social a la Universitat Jaume I (UJI)

La Jaume I, mitjançant activitats com ara la Lliga de debat, promou una formació que fomenta la pràctica dialògica